

Proces- og tidsplan for budget 2024-2027

DATO
7. december 2022

SAGSNR.
22-015687

(Principper for økonomistyring – bilag 3)

Dette notat beskriver principper, procedure og tidsplan for vedtagelsen af budget 2024-2027. Budgetlægningen sker med udgangspunkt i de regler der findes i Styrelsesloven og Budget- og regnskabssystemet, samt kommunens egne "Principper for økonomistyring".

1. Budgetteringsforudsætninger

Budgetprocessen tager udgangspunkt i et administrativt budget, som er udtryk for en videreførelse af den igangværende kommunale virksomhed med udgangspunkt i de allerede truffne beslutninger. I det følgende er beskrevet de forudsætninger, der ligger bag det administrative budget.

1.1 Driftsbudgettet

Kalundborg Kommune anvender rammebudgettering ved fastlæggelse af driftsbudgettet. Hver partnerskabsholder har en driftsramme, som indeholder alle udgifter til løn og øvrig drift.

Den enkelte partnerskabsholders driftsramme for 2024 tager udgangspunkt i det vedtagne budgetoverslag for 2024 med evt. efterfølgende ændringer som følge af bevillinger og budgetomplaceringer.

I det administrative budget kan kun indregnes følgende korrektioner:

- Tekniske korrektioner
- Demografi
- Øvrige korrektioner
- Pris- og lønregulering

Tekniske korrektioner er afledte konsekvenser af beslutninger truffet siden sidste budgetvedtagelse. Det gælder både beslutninger, der er truffet af kommunalbestyrelsen og udefra kommende beslutninger, f.eks. virkninger af ny lovgivning som er indeholdt i årets lov- og

Kontakt

Sagsansvarlig:
Pernille Bruun-Guassora
Økonomi
E-mail:
pebr@kalundborg.dk
Telefon, direkte: 59 53 46 33

Kalundborg Kommune
4400 Kalundborg
www.kalundborg.dk
Telefon, omstilling: 59 53 44 00

cirkulæreprogram. De budgetmæssige konsekvenser af lov- og cirkulæreprogrammet opgøres så vidt muligt på baggrund af de aktuelle forhold.

Demografi vedrører ændringer i befolkningstallet som opgjort i kommunens befolkningsprognose. Der sker korrektion for demografi på dagpensionsområdet og undervisningsområdet.

Oplysninger om eventuelle ændringer i demografi skal være økonomistaben i hænde senest den 15. maj 2023.

Øvrige korrektioner er væsentlige og uforudsigelige ændringer, som kan dokumenteres. Det kan være væsentlige fejl og mangler eller ændringer af overførselsudgifterne på baggrund af justerede konjunkturskøn.

Oplysninger om eventuelle ændringer i øvrige korrektioner skal være økonomistaben i hænde senest den 15. maj 2023.

Pris- og lønkorrektionen sker på grundlag af KL's udmeldte skøn over pris- og lønudviklingen fordelt på de respektive udgiftsarter. Budgetrammen skal herefter rumme alle pris- og lønstigninger indtil gennemsnitligt 2024-pris- og lønniveau.

Alle korrektioner til driftsrammerne vil blive oplistet og beskrevet med oplysninger om de anvendte forudsætninger, årsagsforklaringer mv.

Budgetlægningen for selvejende institutioners følger de samme regler og procedurer som kommunens egne institutioner.

1.2 Serviceniveau (herunder pris gange mængde budgettering)

Budgettet skal afspejle de faktiske aktiviteter og det besluttede serviceniveau.

På overførselsområdet specificeres budgetrammen i en antalsforudsætning og en tilhørende pris. Området er fortsat underlagt rammebudgettet og skal tilpasses det udmeldte rammebudget.

Hvis der er områder, hvor partnerskabsholderen mener at der ikke administrativt kan bringes balance mellem det besluttede serviceniveau og den afsatte økonomiramme, skal dette specificeres og forelægges Direktionen.

I det administrative budget indregnes der **ikke** budgetjusteringer som følge af ubalancer mellem serviceniveau og ramme. Eventuelle budgetjusteringer er en politisk beslutning, som vil blive forelagt sammen med det administrative budget, men ikke som en del af det administrative budget.

Forslag til budgetjusteringer forelægges direktionen, der vurderer og prioriterer hvilke forslag, der kan løses indenfor det enkelte partnerskabsområde/udvalgsområde, og hvilke der skal forelægges til politisk beslutning.

1.3 Forslag til driftsbudgettet

Erfaringen viser, at der i budgetprocessen fremkommer en række forslag fra forskellige sider om nye aktiviteter, som der ikke umiddelbart er finansiering til. Det kan være fra fagudvalg eller fra eksterne parter. Forslagene oversendes til budgetseminar og indgår i budgetmappen.

Politiske forslag til budgetseminaret sker via sager i fagudvalgene med efterfølgende godkendelse i økonomiudvalget. Sidste frist for sager er på udvalgenes møder i juni 2023.

Udefrakommende budgetønsker til budgetseminaret behandles ligeledes via sager i fagudvalgene med efterfølgende godkendelse i økonomiudvalget. Her er sidste frist ligeledes på udvalgenes møder i juni 2023.

Der medtages også ændringer på driften som følge af anlæg jfr. budgetaftalen for 2017.

1.4 Anlægsbudgettet

Anlægsbudgettet tager ligesom driftsbudgettet udgangspunkt i budgetoverslagene, der prisen skrives med KL's fremskrivningsprocent for anlæg.

Forslag til nye anlægsaktiviteter forelægges til budgetseminaret. Forslagene skal ledsages af en angivelse af hvornår projektet kan igangsættes, hvornår det forventes afsluttet og hvordan udgifterne fordeler sig over årene.

Budgetbeløbene til anlægsaktiviteter skal rumme alle udgifter forbundet med realisering af de pågældende aktiviteter. Desuden skal afledte driftsudgifter/besparelser specificeres.

Der medtages også en opstilling af ændringer som følge af tidligere godkendte og afsluttede anlægsarbejder. Der skal i budgetmaterialet vedlægges en liste over enkeltændringerne. Beløbet indgår ikke som en del af det administrative budgetforslag.

2. Budgetlægningens faser

I det følgende er budgetprocessen gennemgået i kronologisk rækkefølge:

2.1 Temabudgettering

Ifølge budgetaftalen for budget 2023-2026 skal der, jf. H18, indføres temabudgettering som supplement til det almindelige budgetmateriale. Hensigten er, at der hvert år udvælges et fagområde til særlig dybdegående gennemgang.

Årets emne besluttet ifm. godkendelse af budgettidsplanen i januar måned.

2.2 Planseminaret

Formålet med Planseminaret, som afholdes 23.-24. marts 2023, er at gøre en status over de økonomiske udsigter og lægge retningen for det videre arbejde med budgettet, samt at formålet tillige er at udtrykke visioner for det videre arbejde

Der udarbejdes til Planseminaret et skøn over den økonomiske balance, som dels bygger på evt. reviderede forventninger til budget 2023, dels på de fremadrettede forventninger til udvikling i centrale parametre (pris- og lønstigning, indkomstskøn, befolkningsprognose osv.).

Jfr. budgetaftalen for 2023 skal der afrapporteres på en række hensigts-erklæringer på planseminaret. Disse indgår i materialet til seminaret. Desuden gives der en status på arbejdet med de øvrige besluttede hensigtserklæringer fra det vedtagne budget 2023, samt Direktionens bud på de fremtidige udfordringer.

2.3 Dialogen omkring budgettet på det administrative niveau.

Der afholdes to fælles orienteringsmøder for partnerskabsholderne i løbet af budgetprocessen. Det første sker umiddelbart efter planseminaret, hvor der orienteres dels om det netop afholdte planseminar, dels om den forestående budgetproces og den rolle som partnerskabsholderne har heri.

Det andet fælles orienteringsmøde afholdes umiddelbart efter budgetseminaret.

Desuden skal der inden færdiggørelsen af det administrative budget være sket en dialog mellem den enkelte direktør, de relevante partnerskabsholdere og økonomistaben omkring budgettet. Denne dialog skal afdække evt. behov for budgetjusteringer og mulighederne for at løse det indenfor partnerskabsholderens eget område eller indenfor direktørområdet, samt kvalificere forslag til reduktioner på området.

Økonomiudvalget og medarbejdersiden i Hovedudvalget mødes to gange om året omkring budgettet. Første gang er inden planseminaret, mens det andet møde finder sted umiddelbart efter afholdelsen af budgetseminaret.

2.4 Udarbejdelse af det administrative driftsbudget

Senest 1. juni skal der ligge et forslag til administrativt driftsbudget ud fra de principper, der er beskrevet ovenfor.

Den 19. juni fremlægges første udkast til administrativt budgetforslag for direktionen. I sagen forelægges en opgørelse af serviceudgifterne.

Alle korrektioner til budgettet (tekniske korrektioner, demografi, pris- og lønkorrektioner og øvrige korrektioner) skal så vidt muligt være indarbejdet i det administrative budget på dette tidspunkt.

Udarbejdelsen af det administrative budget sker i samarbejde mellem den enkelte partnerskabsholder og økonomistaben.

2.5 Det samlede administrative budget

Det endelige administrative budget vil foreligge primo august og vil blive udsendt til Kommunalbestyrelsens medlemmer 16. august 2023 sammen med det øvrige materiale til budgetseminaret.

Det administrative budget vil bestå af driftsbudgettet udarbejdet efter førortaltede principper, anlægsrammerne fra budgetoverslagene der priskefremskrives, samt et konkret udarbejdet budget for finansieringssiden, dvs. skatter, generelle tilskud mv.

Seneste tidspunkt for korrektioner til administrativt budget er 30. juli 2023.

Til budgetseminaret udarbejdes der udkast til budgetbemærkninger på baggrund af det administrative budget. Budgetbemærkningerne opstilles efter en ensartet skabelon og indeholder de vigtigste informationer om hvordan budgetbeløbene er fremkommet. Desuden er de foreløbige takster, beregnet ud fra forudsætningerne i det administrative budget, oplyst.

Der udfærdiges en mere specificeret administrativ tidsplan for indberetning og færdiggørelse af budgettet.

2.6 Budgetseminar

Til budgetseminaret vil der foreligge materiale til Kommunalbestyrelsens drøftelser og beslutninger omkring budgettet for 2024 med baggrund i følgende redegørelser:

- perspektivnotat med endeligt skøn for økonomien i 2024-2027
- det administrative budget – tal og bemærkninger
- resultater og opsamling fra planseminaret på de konkrete indsatser, der er igangsat
- materiale vedr. øvrige bestillinger i budgetaftalen for 2023
- forslag om nye aktiviteter og sager fremsendt fra fagudvalg
- forslag til anlægsaktiviteter og afledte driftsudgifter/besparelser

2.7 Høring

Der gennemføres høring i forbindelse med behandling af budgettet. Høringen gennemføres umiddelbart efter budgetseminaret med høringsfrist den 7. september 2023 kl. 8.00. Høringssvarene vil foreligge til Økonomiudvalgets 1. behandling af budgettet.

Hovedudvalget har udarbejdet en tids- og procesplan for budgettets drøftelse i MED-udvalgene.

2.8 Politisk behandling af budgettet

Økonomiudvalget har 1. behandling af budgettet den 13. september 2023. Forslaget skal behandles to gange i kommunalbestyrelsen med mindst tre ugers mellemrum. 1. behandlingen i Kommunalbestyrelsen sker den 20. september 2023.

De politiske forhandlinger om budgettet vil ske mellem 1. og 2. behandlingen.

Ved 2. behandlingen i Kommunalbestyrelsen, som finder sted den 11. oktober 2023, vedtages forslaget til årsbudget og flerårige budgetoverslag af kommunalbestyrelsen. Ved 2. behandlingen af budgettet stemmes der ikke om selve budgetforslaget, men udelukkende om ændringsforslag til budgetforslaget.

Fristen for afgivelse af ændringsforslag til budgetforslaget er den 28. september 2023 kl. 8.00.

Fristen for afgivelse af underændringsforslag til budgetforslaget er den 2. oktober 2023 kl. 8.00.

Ændringsforslagene skal angive hvilken bevilling forslaget retter sig imod, samt hvilket beløb bevillingen ønskes ændret med, idet budgettet skal være umiddelbart egnet til realisering.

Sammen med budgettets 2. behandling forelægges sag om endelige takster.

Tidsplan for budget 2024-2027

Tidspunkt	Aktivitet
24. januar	Kommunalbestyrelsen beslutter hvilken temabudgettering som skal udføres for 2024, jf. H18 i budgetaftalen for 2023.
22. marts	Dialogmøde mellem ØK og MED
marts	P/L fremskrivning af budget Befolkningsprognose
marts	Regnskab og overførelsessag for 2022 i ØK og Kommunalbestyrelse
23.-24. marts	Planseminar
april	Orientering af partnerskabsholderne omkring planseminar og forudsætninger for budgettet
marts-maj	Udarbejdelse af administrativt budget: <ul style="list-style-type: none"> • Gennemgang af basisbudgetterne • Partnerskabsholderne og økonomistab arbejder med fastlæggelse af driftsbudgettet • Forslag til effektiviseringer/besparelser/omprioriteringer • Løbende dialog mellem direktion og partnerskabsholdere om budgettet • Direktionen arbejder med prioriteringer indenfor de enkelte direktørområder og på anlægsområdet, samt forslag til reduktioner
15. maj	Sidste frist for ændringer vedrørende demografi og øvrige korrektioner
1. juni	Administrativt budget foreløbigt færdigt
19. juni	Første udkast til administrativt budgetforslag for driftssiden fremlægges for Direktionen
30. juli	Seneste tidspunkt for korrektioner til administrativt budget
7. og 14. august	Direktionen drøfter materiale til budgetseminaret
16. august	Udsendelse af administrativt budget og perspektivnotat med det endelige skøn over økonomien i 2024-2027, samt yderligere materiale til budgetseminar
21. august	Orientering til Kommunalbestyrelsen om budgetmaterialet

24.-25. august	Budgetseminar
25. august	Høringsmateriale udsendes til høringsberettigede parter. Hørings svar skal være økonomistaben i hænde senest 7. september kl. 08.00
september	Orientering af partnerskabsholdere om det administrative budget og budgetseminar
13. september	Dialogmøde mellem ØK og MED
13. september	1. behandling i Økonomiudvalg
20. september	1. behandling i Kommunalbestyrelsen
28. september kl. 8.00	Sidste frist for aflevering af ændringsforslag
2. oktober kl. 8.00	Sidste frist for aflevering af underændringsforslag
4. oktober	2. behandling i Økonomiudvalg
11. oktober	2. behandling i Kommunalbestyrelsen

Godkendt i økonomiudvalget den 18. januar 2023.